

40

ante noe før de overmannet de tyske vaktene satte fyr på et bensinlager og sprængte et ammunisjonsdepot i lufta. Omtrent alle partisanene greide og komme seg unna.

En gang kom et fullastet ammunisjonsstog fra Tyskland inn på jernbanestasjonen i Agram. En mann i løytnants uniform viste fram doku-

menter på at hans bilkollone hadde fullmakt til å hente ammunisjonen. Toget ble tømt for sin kostbare last og bilkollonen med løytnanten kjørte bort. Et par timer senere kom de riktige tyske offiseren som skulde hente ammunisjonen. — Partisanene hadde stjålet et helt tog med ammunisjon!» —

Slik kan folk kjempe mot sine underrykkere når de får kjempe under en ansvarlig ledelse som har hele folkets tillit og som ikke viser undfallenhet og frykt for å ta de ofre som en frihetskrig uvegerlig krever.

Slik kunne vi også kjempe hvis vi i spissen for heimefronten hadde en ansvarlig politisk og militær ledelse som kunne lede alle former for motstand mot tyskerne. Da kunne vi utløse hele vårt folks ubendige kraft i krigen mot Hitler-Tyskland, og vi ville få vår frihet tilbake, ikke som en gave fra stormaktene, men som et resultat av en lang og bitter frihetskrig, den største i vårt folks historie. Vi ville gjøre det klart for hele verden at det norske folk aldri lot seg kue.

Med en enhetlig politisk og militær ledelse for heimefronten, i nøye samarbeid med vår regjering i London, skulde hele verden få høre og lese: «Fra de norske partisanernes hovedkvarter blir det meldt . . .»

Partisan.

«FINNLANDS FRAMTID»

Den finske legasjon i aksjon mot svensk diplomats bok.

Den svenske diplomaten, Einar af Wirsén, ga i oktober i fjor ut en bok, «Finlands framtid», på Bonniers forlag. Men boka kom egentlig aldri ut, fordi forlaget dro den inn samme dag den var i bokandelen. Dette skjedde etter en aksjon av den finske legasjonen. Boka orienterer om finsk historie fra den sovjetrussiske regjeringa i 1917 opphevet det tsaristiske Russlands «rett» til Finland og ga landet fullt sjølstende, og belyser særlig den nåværende krigen. Forfatteren kommer også inn på de forholdene som bant de finske offiserene med Manner-

heim — som flere ganger ble dekorert av tsaren — til det tsaristiske Russland sammen med det finske jordaristokratiet og industriherrene, og til å stå imot det finske folkets interesser.

Boka kunne ikke stemples som «bolsjevikisk propaganda». Da ville den ikke vært farlig, for slik litteratur leser ikke den svenske Medel-svensson. Minister Wirsén var ingen bolsjevik. Forfatteren har vært svensk minister i sju hovedsteder og knyttet til Folkeforbundet som ekspert i visse politiske spørsmål. Derfor måtte den finske legasjonen, handle som den gjorde. I desember greide likevel boka å komme ut på et annet ferlag enn Bonnier.

GI FAGFORENINGSKONTINGENTEN

som minimum til det illegale arbeidet!

MAI

DE FAGORGANISERTES KAMPORGAN

HAR DU GJORT DIN PLIKT?

De fagorganiserte arbeiderne i Norge talte ved begynnelsen av krigen om lag 350 000. Sammen med familiene representerte de fagorganiserte bortimot halvparten av det norske folket. En slik mektig arbeiderarmé gjaldt det for tyskerne om å få utnyttet for sine formål, og under seig motstand fra de fagorganiserte forberedte de det kup som ble gjennomført under unntakelsestilstanden i Oslo den 10 september 1941.

Med sjølve statsapparatet i sin makt og med fagorganisasjonen og de øvrige nazifiserte organisasjoner og institusjoner i sin hånd, kunne tyskerne og deres lakrier omordne landets produksjonskrifter til å tjene Hitlers totale krig.

Arbeiderne har vist en klar anti-nazistisk holdning under okkupasjonen, men trass i denne holdningen har tyskerne nådd sitt mål. Nazistene har innrettet vårt liv slik at hele folket på en eller annen måte deltar på Hitlers side i krigen.

Å vise en antinazistisk holdning er bra, men det er ikke nok. Her må handles. Det må handles på en bestemt måte. Lysende enkeltbedrifter alene kan ikke velte Hitlers krigsmaskin. Bare med organisert handling kan en oppnå resultater som teller. De fagorganisertes gamle slagord, «Samhold må til!», har i dag fått dobbelt aktuell betydning, og parolen gjelder i denne situasjon ikke bare arbeiderne, men også forholdet

FAGFORENINGSKONTINGENTEN TIL ILLEGALT ARBEID!

Om fagforeningskontingenten sier ledelsen for den illegale fagbevegelsen i sitt direktiv av november 1943:

«Når den kommisariske ledelse truer med å berøve medlemmene deres rettigheter hvis de ikke betaler restansene etter, må ingen medlemmer la seg bluffe av dette. De kan nok til en tid berøve disse medlemmer eller deres etterlatte begravelser- eller forsikringsbidrag, men vi gjentar hva vi sendte beskjed om i august, at medlemmer som etter 10 septemer 1941 har sluttet å betale kontingent, skal få sine rettigheter tilbake når fagorganisasjonen igjen blir fri, naturligvis forutsatt at de da gjenopptar kontingentbetalingen. Medlemmer som i mellomtiden er falt bort, og hvis etterlatte er berøvet forsikringsbidrag, vil få dette utbetalt».

Denne parolen er enkel og grei, kort og godt: Slutt å betale fagforeningskontingenten. Og vi legger til: Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid. Dann organer med dette formål på arbeidsplassene, slik at organiseringen av innbetalingen kan skje på en konspirativ forsvarlig måte.

tid å få organisert de fagorganiserte i illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få snudd,

noen tidlig nyannelse på det nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

sk talt
mene.
ampen
er det
t. Det
ttelse.
s med
skulle
faglige
hadde
å be-
artede

nytter
Det er

hvert
arbei-
er om-
tet og
kamp
sies å
gelsen.
dsorga-
betyd-
t skall.
isolert.
egelse,
dristig-
s tillit.
r bygd
lassen.
ste og
det er
arbei-
es fri-
n rolle
gen og
m det
alle ha

mellom arbeiderne og arbeidsgiverne og alle gode nordmenn i det hele tatt.

Arbeiderklassen kan bli den mest avgjørende faktor i krigeen. Derfor må initiativet til handling gå ut fra den. Det er de framskredne fagorganiserte arbeideres plikt å få i stand det samarbeid med bedriftsledelsene som er en nødvendig forutsetning for organiserte aksjoner mot fienden. Det spørsmål som i dag blir stilt alle bevisste arbeidere er derfor: *Har du gjort din plikt?*

Det finnes tillitsmenn som viser unnskyldighet eller som på grunn av gamle uoverensstemmelser med bedriftsledelsen har forsømt sin plikt. Hvis de i denne situasjon ikke kan overvinne sin frykt eller gamle motsetninger må de ubønnhørlig bli feid til side, så de ikke stenger vegen for nye, initiativrike krefter som forstår dagens situasjon og som har mot og mannskap til å gå i brodden.

Den nazifiserte fagorganisasjon nytter det faglige apparatet til å undertrykke arbeiderne og tvinge dem til å tjene Hitlers totale krig, og de fagorganisertes midler og kontingent blir brukt til nazipropaganda eller svindlet vekk på annen måte. Når det er så — og slik er det — må oppgaven bli å bekjempe den nazifiserte fagorganisasjon med alle midler. Mange fagorganiserte er gått i dekning og deltar i illegal virksomhet eller er på annen måte med i fridomskrigen. Istedenfor å betale fagforeningskontingenten, må de fagorganiserte gi disse pengene som minimum til illegalt arbeid.

Hvis du ikke har trukket deg ut av verv som umiddelbart er til nytte for den nazifiserte fagorganisasjon, hvis du ikke har gitt fagforeningskontingenten som minimum til ille-

galt arbeid og vært med og opprette organer til dette formål — da har du ikke gjort din plikt.

I arbeiderheimene er det underernæring. Kona di er trøtt og tæret, barna dine er hulkinnet og bleike og sjøl er du mager og gusten av hardt arbeid og for lite mat. Det er herrefolkets politikk og sulteforeslavene. Hvorledes kan du kjempe mot tyranniet når du spenner livreima inn og arbeider mer jo mindre mat du får!

Hvis du vil være en framskreden fagorganisert arbeider og ikke har fått i stand samarbeid med den nasjonalsinnede bedriftsledelsen med sikte på å hjelpe bøndene av med — og din familie til med — de produktene som blir unndradd tyskerne — da har du ikke gjort din plikt!

Den tyske tvangsutskrivningspolitikken går ut på at det norske folket skal være med på å befeste sitt eget slaveri og føre krig for nazismen mot våre allierte. Har du gjort ditt til å få i stand det samarbeid med bedriftsledelsen og andre gode nordmenn, som er nødvendig for å rette et drepende slag mot denne politikken? Har du gjort ditt for i samarbeid med de virkelig fedrelandsinnede arbeidsgiverne å skaffe arbeiderne som unndrar seg tvangsarbeidet, trygg dekning?

Hvis du ennå ikke har gjort ditt til dette, så gjør det i dag. Gjør din plikt før det er for sent — før nazismen river vårt folk med seg i katastrofen som nærmer seg.

Et ærlig og oppriktig samarbeid mellom arbeider og arbeidsgiver og alle gode nordmenn er dagens form for kampen mot undertrykkelsen — er dagens kampform for framsteget i historien. Gamle stengsler og skil-

HVILKEN VEG GÅR FINNLAND?

Litt historikk som belyser finsk politikk.

Statsminister Tanner har i en kringkastingstale uttalt at Finland ikke vil godta en fred med Sovjet-Samveldet uten bestemte betingelser, og finnene er i tilfelle klar til å forsette krigen med innbitt besluttomhet. Uttalelsen faller etter at en rekke framstående politikere har vært i Stockholm med sine fredsfolere.

Det vil ha sin interesse å se litt nærmere på den politikk Finland har fulgt i krigen og på de politiske forhold i landet. Vi begynner med et sitat av boka til den svenske diplomaten, Einar af Wirsén, en bok som ble inndradd av forlaget etter aksjon av den finske legasjonen i Stockholm. Om Moskvafreden sier forfatteren: «Imidlertid, og det er viktig, Russland stilte ingen som helst politiske krav på Finland og fordret ikke et nytt regime som kunne vært ønskelig for Sovjet-Samveldet. Det krevde heller ikke noen krigserstatning og avsluttet etter freden en handelsoverenskomst som ikke var ufordelaktig for Finland. Sovjet-Samveldet leverte tilmed korn på grunn av Finlands vanskelige forsyningsituasjon. Noen hensikt å tilintetgjøre Finlands sjølstende var det tydelig vis ikke tale om, for det hadde ligget fullt innenfor rekkevidden for Sovjet-Samveldet å drive gjennom dette kravet».

Slik er kjensgjerningene fra vinterkrigen.

Om de finskrussiske forhandlingene i Moskva i 1939, har for øvrig Tanner skrevet i arbeiderkalenderen, julen 1941: «Forhandlingene var hele tiden høflige, ja en kan si vennlige,» står det. Stalin var personlig med i alle forhandlingsmøtene, og Stalin og Paasikivi skjemtet av og til med hverandre. Stalin og Molotov gjorde framlegg om å skifte landområde med Finland, slik at Leningrad som bare lå 30 km. fra den finske grensa, skulle komme til å ligge om lag 70 km. fra grensa og tilstrekkelig langt borte fra rekkevidden av moderne kanoner som kan skyte 50—60 km. Til vederlag ble Finland budt et mye større område i Karelen. Da de finske forhandlere undret seg over at Sovjet-Samveldet var redd for overfall fra finsk side, svarte Stalin at en ikke var redd Finland, men krigen kom til å vare lenge og som eventuelle overfallsmakter nevnte han England og Frankrike. Tanner sier i artikkelen at da det fra finsk side ble gjort oppmerksom på at disse to maktene i den daværende situasjon knapt skulle være i stand til å komme inn i Østersjøen, sto det klart for oss at det var et tysk overfall russerne var redde for. Stalin tilsto at det for tiden visstnok var et godt forhold mellom Sovjet-Samveldet og Tyskland, «men allting her i verden kan skifte». Da forhandlingene ble avbrutt

arbeidet, må rives ned. Den muskel- og hjernekraft som representeres av over 300 000 fagorganiserte arbeidere må forenes med hele det norske folks kraft i et folkeopprør mot nazismen.

Det er den framskredne fagorganiserte arbeider som skal utløse denne kraft. Det er DU som er kalt til å organisere denne kraft til innsats i fridomskrigen! Gjør din plikt!

tid å få organisert de fagorganiserte i illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få snudd,

den faglige nyansen på det nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

N

sk talt
emene.
ampen
er det
t. Det
ttelse.
is med
skulle
faglige
hadde
å be-
artede

nytter
Det er

hvert
arbei-
er om-
tet og
kamp
sies å
gelsen.
dsorga-
betyd-
t skall.
solert.
egelse,
dristig-
tillit.
hvgd
lassen.
ste og
det er
arbei-
es fri-
a rolle
gen og
m det
alle ha

uten resultat, ønsket Molotov «velkommen tilbake» og Stalin ønsket fir-
nene «alt godt». Skriver Tanner sjøl.

Hva var så årsaken til vinterkrigen? Vi nevner bare et par momenter. Finnlands russerhat tok til da sovjetregjeringa den 7 desember 1917 som en av sine første store steg, opphevd det tsaristiske Russlands rett til Finland og ga landet sjølstende tilbake. Det finske aristokratiet og offiserene søkte forbundsfeller i Tyskland — 90 prosent av de finske offiserene ble fascister — og drømte om et Stor-Finnland på Sovjets bekostning.

Da Tysklands overfall på Sovjet-Samveldet kom, sto også Finland fullt rustet, og vi vet nå at våpenbrorskapet var planlagt fra finsk side. Etter Stalingrad og El Alamein har pipen imidlertid fått en annen lyd. Fra det øyeblikk begynte den finske propagandaen om landets «private krig». Sosialminister Fagerholm gikk så vidt i en l.-maitale i Malmø i 1943 at han sa: «Vi våger å tro at de norske arbeidere står på samme side som vi». Han var visst ikke lenger så sikker som under propagandabølgen i vinterkrigen. Men Mannerheims dagsordre til de finske soldatene den 10 juli 1941 sier blant annet: «... et stort Finland stiger nå fram for våre øyne i bruset av mektige verdenshistoriske hendinger». Tanner sa at en skulle frelse «Europas kultur». Det kom ut tonnevis av «opplysningsmateriale» om Finnlands «storfinske» grenser. General Talvela: «Ved siden av andre områder har Finland nå rett til å tale også om Kaukasus!» Det ble sendt ikke mindre enn 10 000 finske soldater til Kaukasus for å forsvare Finnlands «sjølstende» også der. 500 kom tilbake.

Finnlands «sterke mann», Tanner, var etter krigsutbruddet på turné i Tyskland, var gjest i Hitlers hovedkvarter og forsikret at Finnlands plass var på Tysklands side. Det har han ofte forsikret om. På et møte i Tammerfors sommeren 1942, sa han at Tyskland skulle likvidere sovjetsystemet og «Finland har valt sin veg sammen med Tyskland». Den finske høyre-avisen «Ahmuleti» innrømmer for øvrig 9 mars 1943 at «det er dumt prat at Finland skulle føre sin egen krig».

Harmen mot krigspolitikken er alminnelig, men noen opposisjon kan det ikke bli, for alle som kunne tenkes å bli førere for en slik opposisjon sitter i fengsel, eller blir sendt dit. Bare i Helsingfors var det i året 1942 i følge finsk statistikk, arrestert 23 000 personer — hver 11. innbygger. Gjenter på 17 år har fått dom på livstid for «politisk virksomhet».

På landsorganisasjonens kongress i mai 1943, ble det vedtatt en resolusjon om at Finnlands arbeidere ønsket fred. I slutten av resolusjonen heter det at hele Finnlands arbeiderklasse står samlet bak regjeringa. I sitt kommentar til landsmøte skriver det svenske «Dagens Nyheter» at dette samholdet er en fiksjon som er laget av regjeringa og sensuren. At dette også er tilfelle vil den nærmeste utvikling komme til å vise.

DU TAPER IKKE DINE RETTIGHETER

om du ikke betaler fagforeningskontingenten, bare du gjenopptar betalingen når fagbevegelsen igjen er fri.

Nr. 8

FRIHETEN

1944

MAI

DE FAGORGANISERTES KAMPORGAN

OPPSANG

Kamerater! Det suser et tog
over jorden så langt som den når,
og det tordner på hundreder språk:
Den er vår, denne jord, den er vår!

(1. mai-sang av N. Collet Vogt)

Så kom våren.

Gjærende krefter samlet seg lenge til brytekampen på liv og død mellom livsens makter og dødens, og med ett brøt flaumen på — vårflaumen.

Lenge har folket gått med vårlengslen i blodet. Det har sydet og gjæret i opprørskreftene: Det er i vår det skal skje — denne våren — så sant det er vilje og marg i vårt folk.

Som vårvinna ikke kommer til en uvirksom bonde, slk kommer heller ikke frigjøringsverket av seg sjøl mens folket står og ser på. Ved å være tilskuere vinner vi ikke friheten — bare som medkjempere. Vi må ta vår del i det felles tak som skal til, og bære vår del av den felles byrde. Handling må følge på handling. Her er dåd å gjøre for hver nordmann.

Hver mann på sin rette plass med sine våpen — det er løsenet. Den fagorganiserte arbeider hører til heimefrontens støttropper og har store oppdrag å utføre.

Fienden har styrken sin i produksjonslivet. Vi må undergrave den. Sammen med arbeidsgiverne må de fagorganiserte arbeiderne skape organer som kan hjelpe de tvangsutsnevne arbeiderne i dekning og sette dem i stand til å delta i folkeopprøret mot nazismen. Sammen med bedriftens tekniske ledere må arbeiderne finne effektive former for å senke tempoet og sabotere tysk produksjon.

Parolen om streik er atter sendt ut gjennom London-kringkasteren. Mer inntrengende enn noen gang før og i dødelig alvor lyder det: Å være arbeider i Hitlers produksjons-armé er det samme som å kjempe med stedfortreder på østfronten mot våre allierte. Unndra deg arbeidsmobiliseringen! Streik! Gå i dekning! Nekt tvangsarbeidet enda om det skal koste offer blant heimefrontens soldater!

GI FAGFORENINGSKONTINGENTEN

, som minimum til det illegale arbeidet!

tid å få organisert de fagorganiserte i illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få snudd,

noen tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

sk talt
emene.
ampen
er det
t. Det
ettelse.
s med
skulle
faglige
hadde
å be-
artede

nytter
Det er

hvert
arbei-
er om-
tet og
kamp
sies å
gelsen.
dsorga-
betyd-
t skall.
solert.
egelse,
ristig-
tillit.
bygd
lassen.
ste og
det er
arbei-
es fri-
n rolle
gen og
m det
alle ha